

[Oluf Pedersen.]

forslagene og mente, at jeg havde sagt om Forslaget om Boliger til Landarbejdere, at dette kun betød et nyt Stavnsbaand. Dette er ikke rigtigt, men jeg har vendt mig mod de mange Baand, der i Forslaget lægges paa Husmanden, og peget paa, at dette kan udnyttes af Godsejerne, og opfordret Regeringen til at ændre Lovforslaget paa det Omraade, idet jeg mener, at det ikke kan være til Gavn for Samfundet, at disse Baand paalægges. Jeg synes, at det er ganske urimeligt at paalægge dem. Jeg kan ikke se, det har noget med Lovens Formaal at gøre, og derfor har jeg vendt mig derimod, selv om jeg selvfølgelig erkender, at Husmanden har et Krav. Jeg mener endda, at den Andel af Fællesværdien, som Husmanden har Krav paa, er saa stor, at den svarer til et Husmandsbrug kvit og frit. Jeg mener, at det foreliggende Lovforslag kan betegnes som noget Smaatteri, og at dette, at man laver den Slags Forslag, kan forhindre, at man naar til en virkelig Løsning.

Det ærede Medlem Hr. Smørum smagte ligesom det ærede Medlem Hr. Ulrich paa „Statsfæste“, men efter Jordlovene af 4. Oktober sælges Jorden, sælges mod en Købesum, der varierer afhængig af den samfundsskabte Jordværdis Størrelse til enhver Tid. Dette er en ideel Salgsform, men har intet med Fæste at gøre, har netop ikke Fæstets Svagheder. Husmanden ejer Jorden, men ikke Jordværdien, men det gør han for saa vidt heller ikke, naar han køber den mod Pantebrev og forpligter sig over for Kreditorerne. Det, som sker her, er, at Spekulation i Jordværdien for Husmandens Vedkommende bliver udelukket, og saadan bør det være, men i øvrigt har Husmanden Jorden og bør ogsaa have Jorden til fuld Raadighed.

Det ærede Medlem Hr. Jensen (Horsebæk) mente fortsat, at Udstykningen havde præget Landet. Efter min Opfattelse har Udstykningen været alt for ringe, og jeg gør opmærksom paa, at der endnu er over et Par Tusinde Herregaarde med over 12 Tdr. Hartkorn, hvor der var Plads til 50 000 nye Brug. Efter mit Skøn ligger det saadan, at Herregaardene repræsenterer en Driftsform, som hører Fortiden til, hører til den Tid, da Landet var meget ringere befolket end nu. Med den store Mængde Mennesker, der nu er i Danmark, er det ganske urimeligt at opretholde store Herregaarde, og jeg tror heller ikke, det vilde være muligt, hvis man gav lige og fri Konkurrence mellem de større Gaarde

og Husmandsbrugene, hvis man ikke fortsat gennem Lovgivningen søgte at skabe Godsejerne de flest mulige Begunstigelser.

Jeg peger ogsaa paa, at man i andre Lande har gennemført en langt stærkere Udstykning, en Udstykning, der for Estlands Vedkommende siden 1919 har været 15 Gange saa stor i Forhold til Befolkningsantallet som Udstykningen her i Landet, og at Udstykningen dér har været saa stor, at de nu har dobbelt saa mange Landejendomme i Forhold til Indbyggerantallet, som vi har. Nu siger saa det ærede Medlem Hr. Ulrich, at der i Estland er stor Elendighed, og at der er Diktatur, men det ved det ærede Medlem altsaa intet om, saa dér har han Mulighed for at holde en stor Tale af den for ham sædvanlige Kvalitet.

I Estland er der ingen Arbejdsløshed, og det tillader det ærede Medlem Hr. Ulrich sig altsaa at kalde for stor Elendighed. Landet er selvfølgelig fattigere end vort, men det er i Fremdrift paa Grund af Udstykningen, og denne store Udstykning har, efter hvad der er oplyst over for mig, netop været det, der har reddet Estland fra at glide ind i Kommunismen, ligesom det øvrige tidligere Rusland. Hvis man mener, at Forholdene i Estland er elendige, kan dette maaske gælde de tidligere Godsejere i Estland; men jeg tror ikke, at dette, at tidligere Godsejere har det ringere end før, men dog lige saa godt som andre Mennesker og saa godt, som de fortjener, er en Begrundelse for, at man kan sige, at Forholdene dér er elendige.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich vilde prøve at faa Oplysninger om Forholdene i andre Lande, som har været under tilsvarende Vilkaar tidligere som Estland, f. Eks. Litauen. Jeg vil bede ham søge Oplysninger hos det ærede Medlem Hr. Aage Fogh derom, saa vil det ærede Medlem nok holde op med at tale om, at der er saa elendige Forhold i Estland, idet Virkeligheden er, at der har været en eventyrlig Udvikling i Estland siden Udstykningen i 1919.

Jeg skal for øvrigt ikke komme nærmere ind paa disse Spørgsmaal, som jeg om nogle Dage vil omtale i en Radiotale. Men det ærede Medlem Hr. Ulrich talte om, at der er Diktatur i Estland. Det er ikke rigtigt, Estland er baade politisk og økonomisk Demokrati; man har nogle Aar, for at sikre Folkestyret, været nødt til at spærre nogle yderliggaaende Konservative og Kommuniste inde, og det kan vi saamænd ogsaa blive nødt til her, om Folkestyret skal bestaa. Der er ingen Grund til Blødsøden-